LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
Teisės akto projektas
2026-11-04 Nr. TAP-23-1465(5)
TAIS Nr. 23-6796(9)

**Projektas**

# LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1225 PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2026 m. d. Nr.
Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymo Nr. IX-1225 nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymą Nr. IX-1225 ir jį išdėstyti taip:

## „LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS IR GELBĖJIMO DARBŲ ĮSTATYMAS

## I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

**1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas**

1. Šis įstatymas reglamentuoja priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų organizavimo Lietuvos Respublikoje teisinius pagrindus:

1) priešgaisrinės saugos sistemą, jos tikslą, uždavinius, asmens teisių ir laisvių, valstybinės priešgaisrinės priežiūros objektų eksploatavimo apribojimus užtikrinant priešgaisrinę saugą ir atliekant gelbėjimo darbus;

2) valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei jų vadovų kompetenciją priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse;

3) juridinių asmenų ir jų padalinių, organizacijų, neturinčių juridinio asmens statuso, ir jų padalinių (toliau kartu – organizacijos) vadovų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, gyventojų teises ir pareigas priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse;

4) daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdytojų (daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų arba daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų administratorių) (toliau kartu – daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdytojai), daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkų teises ir pareigas priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse;

5) valstybinę priešgaisrinę priežiūrą ir gaisrų prevenciją;

6) gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų organizavimą;

7) savanorių ugniagesių veiklos organizavimą;

8) priėmimą į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį ir gesinančių gaisrus bei atliekančių gelbėjimo darbus (toliau – savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojai), pareigas, atleidimą iš jų, savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą;

9) gyventojų ir organizacijų patirtų nuostolių atlyginimą, asmens duomenų apsaugą priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse, valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnų ir darbuotojų, savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų atsakomybę, asmenų atsakomybę už šio įstatymo pažeidimus.

2. Savanorių ugniagesių veikla organizuojama vadovaujantis šiuo įstatymu. Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių savanoriškos

veiklos organizavimą, nuostatos savanoriams ugniagesiams ir priimančiosioms organizacijoms taikomos tiek, kiek šis įstatymas nenustato kitaip.

3. Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo nuostatos organizuojant priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus taikomos tiek, kiek šis įstatymas nenustato kitaip.

**2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos**

1. **Gaisras** – nekontroliuojamas, vykstantis ne tam skirtoje vietoje degimas, keliantis pavojų gyventojui, turtui ar aplinkai.

2. **Gaisro atžvilgiu pavojingas objektas** – juridinio asmens ir jo padalinio, organizacijos, neturinčios juridinio asmens statuso, ir jos padalinio valdomas objektas, atitinkantis šiame įstatyme nustatytus kriterijus, kuriems esant atsiranda pareiga įsteigti priešgaisrinį gelbėjimo padalinį, gesinantį gaisrus ir atliekantį gelbėjimo darbus šiame objekte, arba sudaryti sutartį su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos dėl priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo užtikrinimo šiame objekte.

3. **Gaisrų gesinimas** – veiksmai, kuriais siekiama išgelbėti gyventojus, turtą, aplinką nuo gaisro ir užgesinti gaisrą.

4. **Gaisrų prevencija** – teisinių, techninių ir organizacinių priemonių, kuriomis užkertamas kelias ir (arba) sumažinama galimybė gaisrams kilti ir plisti bei mažinami jų galimi padariniai, visuma.

5. **Gelbėjimo darbai** – priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų atliekami veiksmai, kuriais siekiama išgelbėti gyventojus ir turtą įvykus įvykiams, nesusijusiems su gaisru, sukėlusiems grėsmę gyventojų gyvybei, sveikatai ar turtui.

6. **Inžineriniai statiniai ir jų įrenginiai, skirti gaisrams gesinti** – gaisriniai hidrantai, siurblinės, vandens talpyklos, pagal statinio projektą įrengti privažiavimai prie natūralių ir dirbtinių vandens telkinių ir vandens paėmimo vietos.

7. **Parengtis** – sudėtinė gaisrų gesinimo ir šiame įstatyme nustatytų gelbėjimo darbų organizavimo dalis, kurią sudaro teisinių, techninių ir organizacinių priemonių visuma, apimanti pasirengimą gesinti gaisrus ir atlikti šiame įstatyme nustatytus gelbėjimo darbus.

8. **Priešgaisrinė sauga** – veikla, kuria įgyvendinama gaisrų prevencija ir gesinimas.

9. **Savanoris ugniagesys** – asmuo, kuris yra pasirengęs savanoriškai dalyvauti gesinant gaisrus, padėti atlikti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir (arba) savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtus gelbėjimo darbus ir (arba) atlikti kitą veiklą priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

10. **Savivaldybės priešgaisrinė tarnyba** – valstybinei (valstybės perduotai savivaldybėms) priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų funkcijai įgyvendinti įsteigta biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra savivaldybė, arba viešoji įstaiga, kurios savininkė ar viena iš dalininkių yra savivaldybė. Kitu (kitais) dalininku (dalininkais), jeigu steigiama viešoji įstaiga, gali būti viešasis juridinis asmuo (viešieji juridiniai asmenys).

11. **Valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba** – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos ir jam pavaldžios įstaigos.

12. **Valstybinė priešgaisrinė priežiūra** – valstybinės priešgaisrinės priežiūros subjektų veikla, kuria organizuojama ir vykdoma priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo ir laikymosi priežiūra ir siekiama užkirsti kelią šių reikalavimų pažeidimams.

13. **Valstybinės priešgaisrinės priežiūros objektas** (toliau – objektas) – nekilnojamieji ir kilnojamieji daiktai, darbai ar procesai, kuriems priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose yra nustatyti priešgaisrinės saugos reikalavimai.

14. **Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnas** – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, atliekantis valstybinės priešgaisrinės priežiūros funkcijas.

15. **Žinybinės priešgaisrinės pajėgos** – juridiniuose asmenyse ir jų padaliniuose, taip pat organizacijose, neturinčiose juridinio asmens statuso, ir jų padaliniuose įsteigti priešgaisriniai

gelbėjimo padaliniai, gesinantys gaisrus ir atliekantys gelbėjimo darbus gaisro atžvilgiu pavojinguose objektuose, juridiniuose asmenyse ir jų padaliniuose, organizacijose, neturinčiose juridinio asmens statuso, ir jų padaliniuose.

16. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos bendrojo pagalbos centro įstatyme, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatyme, Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatyme, Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme, Savanoriškos veiklos įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statute ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme.

**3 straipsnis. Priešgaisrinės saugos sistema, jos tikslas ir uždaviniai**

1. Priešgaisrinės saugos sistemą sudaro įgaliotos atlikti šiame įstatyme ir kituose priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose (toliau kartu – priešgaisrinę saugą reglamentuojantys teisės aktai) nustatytas funkcijas priešgaisrinės saugos srityje valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos ir jų taikomos priemonės, skirtos įgyvendinti priešgaisrinę saugą.

2. Priešgaisrinės saugos sistemos tikslas – apsaugoti gyventojus, turtą ir aplinką nuo gaisrų.

3. Priešgaisrinės saugos sistemos uždaviniai:

1) gaisrų prevencijos organizavimas ir įgyvendinimas, gaisrų prevencijos įgyvendinimo koordinavimas;

2) valstybinės priešgaisrinės priežiūros organizavimas ir įgyvendinimas;

3) gaisrų gesinimas;

4) gelbėjimo darbų atlikimas.

**4 straipsnis. Asmens teisių ir laisvių, objektų eksploatavimo apribojimai užtikrinant priešgaisrinę saugą ir atliekant gelbėjimo darbus**

1. Užtikrinant priešgaisrinę saugą ir atliekant gelbėjimo darbus šio bei kitų įstatymų, reglamentuojančių priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus, nustatytais atvejais ir tvarka gali būti laikinai apribota asmens judėjimo laisvė, nuosavybės ir būsto neliečiamumo teisės, teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą, teisė į asmens duomenų apsaugą, objektų eksploatavimas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti apribojimai:

1) taikomi laikantis proporcingumo principo, tai yra turi būti taikomi tik tokie apribojimai ir tik tokio masto, koks yra būtinas užtikrinant priešgaisrinę saugą ir atliekant gelbėjimo darbus;

2) turi būti iš karto panaikinti išnykus priežastims, dėl kurių jie buvo taikomi.

## II SKYRIUS
## VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ BEI JŲ VADOVŲ KOMPETENCIJA PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS IR GELBĖJIMO DARBŲ SRITYSE

**5 straipsnis. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompetencija**

Vyriausybė:

1) tvirtina priešgaisrinės saugos užtikrinimo standartą;

2) tvirtina valstybinės priešgaisrinės priežiūros nuostatus;

3) atlieka kitas priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas funkcijas priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

**6 straipsnis. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir vidaus reikalų ministro kompetencija**

1. Vidaus reikalų ministerija:

1) formuoja valstybės politiką priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą;

2) organizuoja gaisrų prevenciją šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatytais būdais;

3) gaisrų prevencijos priemonių poveikio vertinimo metodikos nustatyta tvarka pagal kompetenciją vertina valstybiniame gaisrų prevencijos veiksmų plane nustatytų gaisrų prevencijos priemonių įgyvendinimo rezultatus ir teikia pasiūlymus šių priemonių vykdytojams;

4) atlieka kitas priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas funkcijas priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

2. Vidaus reikalų ministras:

1) tvirtina valstybinį gaisrų prevencijos veiksmų planą;

2) tvirtina gaisrų prevencijos priemonių poveikio vertinimo metodiką;

3) nustato valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų funkcijos įgyvendinimo priežiūros tvarką;

4) nustato kriterijus; juos atitinkančios organizacijos vadovas ir tokios organizacijos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, kuriam jos vadovas yra pavedęs kontroliuoti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų (toliau – priešgaisrinės saugos reikalavimai) įgyvendinimą organizacijoje ir imtis priemonių priešgaisrinės saugos reikalavimams įgyvendinti, privalo išklausyti priešgaisrinės saugos mokymo programą;

5) nustato žinybinių priešgaisrinių pajėgų įsteigimo gaisro atžvilgiu pavojingame objekte tvarką;

6) nustato sutarčių dėl priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo užtikrinimo gaisro atžvilgiu pavojingame objekte sudarymo su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas) tvarką;

7) pagal kompetenciją priima kitus teisės aktus priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

**7 straipsnis. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento ir jo direktoriaus kompetencija**

1. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas yra pagrindinė institucija, įgyvendinanti valstybės politiką priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

2. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas:

1) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka organizuoja ir atlieka gaisrų gesinimo darbus;

2) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka organizuoja, koordinuoja ir atlieka šiuos gelbėjimo darbus:

a) įvykus įvykiui, nesusijusiam su gaisru, sukėlusiam grėsmę gyventojų gyvybei, sveikatai ar turtui (toliau – kitas įvykis), gelbėja gyventojus ir turtą sausumoje, vandenyje, aukštyje ir gylyje;

b) kartu su už radiacinę saugą ir (ar) jos kontrolę atsakingomis institucijomis stabdo radioaktyviojo užterštumo plitimą;

c) kartu su už cheminių medžiagų saugą ir (ar) jų naudojimo kontrolę atsakingomis institucijomis stabdo cheminių medžiagų, patenkančių į aplinką ir keliančių grėsmę gyventojų gyvybei, sveikatai ir (ar) aplinkai, plitimą;

3) vadovaudamasis tarpusavio susitarimais su skubiosios pagalbos tarnybomis, talkina šioms tarnyboms, teikiančioms pagalbą gyventojams, kai yra iškilusi grėsmė gyventojų gyvybei, sveikatai ar turtui;

4) koordinuoja priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų atliekamus gelbėjimo darbus;

5) organizuoja ir vykdo valstybinę priešgaisrinę priežiūrą;

6) teikia metodinę pagalbą priešgaisrinėms gelbėjimo pajėgoms;

7) vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka prižiūri, kaip įgyvendinama valstybinė (valstybės perduota savivaldybėms) priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų funkcija, ir duoda privalomus nurodymus savivaldybės merui ir (ar) savivaldybės priešgaisrinei tarnybai pašalinti nustatytus trūkumus;

8) pagal kompetenciją kontroliuoja priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų parengtį;

9) renka ir apibendrina duomenis apie valstybiniame gaisrų prevencijos veiksmų plane nustatytų gaisrų prevencijos priemonių įgyvendinimą ir kitą informaciją, reikalingą gaisrų prevencijai vertinti bei planuoti;

10) valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos veiklos analizei atlikti renka ir apibendrina statistinius duomenis apie priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų atliktus gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbus, žuvusius ir sužalotus asmenis ir šiuos duomenis teikia Valstybės duomenų agentūrai bei skelbia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento interneto svetainėje;

11) vykdo gyventojų (taip pat ir asmenų su negalia jiems prieinamais bendravimo būdais) švietimą priešgaisrinės saugos klausimais, rengia ir teikia subjektams, vykdantiems gyventojų (taip pat ir asmenų su negalia jiems prieinamais bendravimo būdais) švietimą priešgaisrinės saugos klausimais, mokomąją medžiagą priešgaisrinės saugos klausimais;

12) atstovauja Lietuvos Respublikai tarptautinėse organizacijose, kurių veikla susijusi su priešgaisrinės saugos ir (ar) gelbėjimo darbų sritimis;

13) atlieka kitas priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas funkcijas priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

3. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius vadovauja valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai ir:

1) tvirtina bendrąsias priešgaisrinės saugos taisykles;

2) tvirtina priešgaisrinės saugos mokymo programą, kurią privalo išklausyti šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodyti asmenys, taip pat nustato šių asmenų mokymo tvarką;

3) nustato priešgaisrinės saugos mokymo programų, pagal kurias mokomi organizacijų valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį, reikalavimus;

4) vadovaudamasis priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarte nustatytais kriterijais, atsižvelgdamas į Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento vykdytas konsultacijas su suinteresuotomis savivaldybių institucijomis ir įstaigomis ir suderinęs su vidaus reikalų ministru, nustato valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų struktūrinių padalinių skaičių ir išsidėstymą Lietuvos Respublikos teritorijoje;

5) nustato valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų atliekamų gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų apimtį, organizavimo ir atlikimo tvarką, priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų sąveikos principus, parengties kontrolės, priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų reagavimo į pranešimus apie kilusius gaisrus ir pagalbos prašymus tvarką;

6) nustato objektų rizikingumo vertinimo kriterijus ir objektų atitikties priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams patikrinimų atlikimo tvarką;

7) nustato savanorių ugniagesių, kurie dalyvauja gesinant gaisrus ir padeda atlikti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir (arba) savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtus gelbėjimo darbus, sveikatos reikalavimus, suderintus su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, taip pat šių savanorių ugniagesių bendrojo fizinio parengtumo reikalavimus, atitikties bendrojo fizinio parengtumo reikalavimams tikrinimo tvarką ir periodiškumą, asmenų, siekiančių tapti šiame punkte nurodytais savanoriais ugniagesiais, įvadinio mokymo ir egzaminų laikymo tvarką;

8) nustato savanorių ugniagesių kvalifikacijos tobulinimo tvarką;

9) tvirtina įrangos, reikalingos valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai ir savivaldybių priešgaisrinėms tarnyboms gaisrams gesinti ir šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytiems gelbėjimo darbams atlikti, sąrašus ir kiekį;

10) teikia Vidaus reikalų ministerijai Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento parengtą valstybinio gaisrų prevencijos veiksmų plano projektą;

11) nustato gaisrų prevencijos organizavimo ir įgyvendinimo savivaldybėse, kuriose neįsteigta savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, tvarką;

12) informuoja ir konsultuoja gyventojus (taip pat ir asmenis su negalia jiems prieinamais bendravimo būdais) bei organizacijas priešgaisrinės saugos klausimais;

13) pagal kompetenciją priima kitus teisės aktus priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse;

14) atlieka kitas priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas funkcijas priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

4. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento teritoriniai struktūriniai padaliniai – priešgaisrinės gelbėjimo valdybos – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatytoje Lietuvos Respublikos teritorijoje užtikrina priešgaisrinę saugą ir šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytų gelbėjimo darbų atlikimą.

5. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento teritoriniai struktūriniai padaliniai – objektinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos (valdybos) – užtikrina priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbų atlikimą gaisro atžvilgiu pavojinguose objektuose pagal šio įstatymo 11 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytais atvejais sudarytas sutartis su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu dėl priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo užtikrinimo gaisro atžvilgiu pavojinguose objektuose. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius turi teisę objektinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai (valdybai) pavesti užtikrinti priešgaisrinę saugą ir atlikti šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytus gelbėjimo darbus savivaldybės teritorijoje, kurioje yra gaisro atžvilgiu pavojingas objektas.

6. Vidaus tarnybos statute nustatyta pareigūnų rotacija taikoma:

1) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento priešgaisrinių gelbėjimo valdybų viršininkams ir jų pavaduotojams;

2) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento priešgaisrinių gelbėjimo valdybų priešgaisrinių gelbėjimo tarnybų viršininkams.

**8 straipsnis. Valstybės institucijų ir įstaigų kompetencija**

Valstybės institucijos ir įstaigos:

1) šio įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje nustatytais būdais organizuoja, įgyvendina gaisrų prevenciją ir koordinuoja gaisrų prevencijos įgyvendinimą;

2) teikia valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai informaciją, reikalingą jos veiklos tikslams įgyvendinti ir funkcijoms atlikti;

3) teikia pasiūlymus Vidaus reikalų ministerijai ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui dėl priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo;

4) atlieka kitas priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas funkcijas priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

**9 straipsnis. Savivaldybių tarybų, savivaldybių merų, savivaldybių administracijų direktorių ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencija**

1. Savivaldybės taryba dėl gamtinių ar kitokių sąlygų padidėjus gaisrų pavojui savivaldybės teritorijoje turi teisę nustatyti griežtesnius priešgaisrinės saugos reikalavimus, nei yra nustatyti priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

2. Savivaldybės, kurioje įsteigta savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, meras tvirtina savivaldybės gaisrų prevencijos veiksmų planą.

3. Savivaldybės administracijos direktorius organizuoja savivaldybės valdomų, naudojamų ir (ar) disponuojamų inžinerinių statinių ir jų įrenginių, skirtų gaisrams gesinti, priežiūrą.

4. Savivaldybės, kurioje įsteigta savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, administracijos direktorius:

1) šio įstatymo 14 straipsnio 7 dalyje nustatytais būdais organizuoja gaisrų prevenciją ir gaisrų prevencijos įgyvendinimą;

2) teikia valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai informaciją, reikalingą jos veiklos tikslams įgyvendinti ir funkcijoms atlikti, ir pagalbą vykdant gyventojų švietimą priešgaisrinės saugos klausimais;

3) vykdo savivaldybės gyventojų švietimą priešgaisrinės saugos klausimais.

5. Savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, įgyvendindama valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų funkciją:

1) gesina gaisrus;

2) šio įstatymo 14 straipsnio 8 dalyje nustatytais būdais įgyvendina gaisrų prevenciją;

3) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka atlieka šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytus gelbėjimo darbus;

4) atlieka šio įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje nustatytas priimančiosios organizacijos funkcijas.

## III SKYRIUS
## GYVENTOJŲ, DAUGIABUČIŲ NAMŲ BENDROJO NAUDOJIMO OBJEKTŲ VALDYTOJŲ, DAUGIABUČIŲ NAMŲ BUTŲ IR KITŲ PATALPŲ SAVININKŲ, ORGANIZACIJŲ VADOVŲ, VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL DARBO SUTARTĮ, TEISĖS IR PAREIGOS PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS IR GELBĖJIMO DARBŲ SRITYSE

### 10 straipsnis. Gyventojų, daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdytojų ir daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkų teisės ir pareigos

1. Gyventojai turi teisę:

1) į gyvybės, sveikatos ir turto apsaugą kilus gaisrui ar įvykus kitam įvykiui;

2) iš priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų gauti informaciją apie gaisrą ar kitą įvykį, kuriuos likviduojant dalyvavo priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos;

3) iš priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų gauti informaciją priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų klausimais;

4) tapti savanoriais ugniagesiais;

5) vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka kreiptis dėl šio įstatymo 25 straipsnyje nurodytų nuostolių atlyginimo.

2. Gyventojai privalo:

1) laikytis priešgaisrinės saugos reikalavimų, įgyvendinti priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas būsto priešgaisrinės saugos priemones;

2) mokėti naudotis šiomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis – gesintuvu ir nedegiu audeklu;

3) kilus gaisrui ar įvykus kitam įvykiui, pranešti skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 apie kilusį gaisrą ar įvykusį kitą įvykį ir imtis priemonių gelbėti gyventojus, apsaugoti turtą, gesinti gaisrą ir atlikti gelbėjimo darbus, jeigu tai nesukelia pavojaus jų ar kitų gyventojų gyvybei ar sveikatai;

4) vykdyti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūno ir gelbėjimo darbų vadovo teisėtus nurodymus ir reikalavimus;

5) leisti gaisrų gesinimą ir gelbėjimo darbus atliekantiems priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų vidaus tarnybos sistemos pareigūnams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, savanoriams ugniagesiams įeiti į gyventojų valdomas, naudojamas ir (ar) disponuojamas gamybines, ūkines, gyvenamąsias, kitas patalpas, statinius bei teritoriją, kuriuose kilo gaisras ar įvyko kitas įvykis, siekiant gesinti gaisrą ar atlikti gelbėjimo darbus ir tik tuomet, kai reikia gelbėti gyventojų gyvybę, sveikatą ar turtą;

6) leisti gaisrų gesinimą ir gelbėjimo darbus atliekantiems priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų vidaus tarnybos sistemos pareigūnams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, savanoriams ugniagesiams naudotis gaisrui gesinti ar gaisro gesinimui organizuoti, gelbėjimo darbams atlikti gyventojų valdomais, naudojamais ir (ar) disponuojamais vandens telkiniais, vandens tiekimo sistemomis, transporto (išskyrus Lietuvos Respublikoje akredituotų užsienio valstybių diplomatinių

atstovybių, konsulinių įstaigų, atstovybių prie tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos įstaigų ir kitų atstovybių transportą), ryšio priemonėmis bei kitais daiktais, neatsižvelgiant į gaisro ar kito įvykio vietą;

7) atlikti jų valdomų, naudojamų ir (ar) disponuojamų inžinerinių statinių ir jų įrenginių, skirtų gaisrams gesinti, priežiūrą;

8) nesudaryti savo veiksmais ar neveikimu sąlygų kilti gaisrui ar įvykti kitam įvykiui ir jiems išsiplėsti.

3. Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas privalo:

1) įgyvendinti priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų priešgaisrinės saugos priemones ir užtikrinti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams;

2) vykdyti šio straipsnio 2 dalies 4–8 punktuose nurodytas pareigas.

4. Jeigu daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas neįsteigtas, neįgaliotas, neišrinktas ir nepaskirtas arba jis likviduotas, atšauktas ar kitaip pasibaigę jo įgaliojimai, tuomet daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai privalo:

1) įgyvendinti priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų priešgaisrinės saugos priemones ir užtikrinti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams;

2) vykdyti šio straipsnio 2 dalies 2–8 punktuose nurodytas pareigas.

**11 straipsnis. Žinybinių priešgaisrinių pajėgų įsteigimo ir sutarčių su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu sudarymo kriterijai, organizacijų vadovų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, teisės bei pareigos**

1. Gaisro atžvilgiu pavojingu objektu yra laikomas organizacijos valdomas objektas, atitinkantis bent vieną iš šių kriterijų:

1) organizacijų naftos perdirbimo gamybinis pajėgumas leidžia per metus perdirbti 1 mln. ir daugiau tonų naftos;

2) organizacijų naftos ir jos produktų sandėlių ar perpumpavimo stočių rezervuarų parkų bendra talpa – 100 tūkst. kubinių metrų ir daugiau;

3) organizacijos valdo 750 MW ir didesnės galios elektrines, išskyrus hidroakumuliacines elektrines;

4) organizacijos valdo chemijos pramonės objektus, naudojančius pavojingas chemines medžiagas, kurių pavojingumo kategorija pagal 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantį ir panaikinantį direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006, su visais pakeitimais klasifikuojama kaip 1 kategorijos degieji skysčiai ir kurių vienu metu gali sandėliuoti 50 tonų, arba kai klasifikuojama kaip 2 arba 3 kategorijos degieji skysčiai ir jų vienu metu gali sandėliuoti 5000 tonų;

5) organizacijos valdo trąšų ir azoto junginių gamybos objektus, kurių gamybinis pajėgumas leidžia per metus pagaminti arba vienu metu sandėliuoti 600 tonų ir daugiau produkcijos;

6) organizacijos valdo medienos apdirbimo ir celiuliozės gamybos objektus, kurių gamybinis pajėgumas leidžia per metus perdirbti 200 tūkst. kubinių metrų ir daugiau medienos arba pagaminti 300 tonų ir daugiau celiuliozės ar popieriaus;

7) organizacijos valdo objektus, kurie gamina, perdirba, laiko ar naudoja labai degias ar sprogias kietąsias medžiagas, kurios lengvai užsiliepsnoja ar sprogsta po trumpo sąlyčio su degikliu (sprogstamosios ir kitos medžiagos) ir objekto gamybinis pajėgumas leidžia laikyti 100 tonų ir daugiau tokių medžiagų arba objekto gamybinis pajėgumas leidžia pagaminti, sunaudoti 100 tonų ir daugiau tokių medžiagų produkcijos per metus;

8) organizacijos valdo laivų statybos ir remonto objektus, kurių gamybinis pajėgumas leidžia per metus pastatyti, suremontuoti ir modernizuoti 50 ir daugiau laivų ar kitų plaukiojančių įrenginių;

9) organizacijos valdo 100 hektarų ploto ir didesnio ploto jų eksploatuojamus durpynus.

2. Organizacijų, valdančių šio straipsnio 1 dalyje nurodytus gaisro atžvilgiu pavojingus objektus, vadovai privalo vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka organizacijose įsteigti organizacijų lėšomis išlaikomas žinybines priešgaisrines pajėgas, išskyrus šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytus atvejus.

3. Kai šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas kriterijus viršija 2 mln. tonų naftos per metus, šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas kriterijus viršija 200 tūkst. kubinių metrų arba šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytas kriterijus viršija 1500 MW ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos reagavimo į tokiame gaisro atžvilgiu pavojingame objekte kilusį gaisrą laikas nuo pranešimo apie kilusį gaisrą gavimo iki atvykimo į gaisro atžvilgiu pavojingą objektą neviršija 3 minučių, organizacijos vadovas privalo vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka sudaryti sutartį su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu dėl priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo užtikrinimo tokiame gaisro atžvilgiu pavojingame objekte.

4. Kai laisvojoje ekonominėje zonoje yra 2 ir daugiau organizacijų, kurių valdomi objektai viršija šio straipsnio 1 dalyje nustatytus minimalius kriterijus ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos reagavimo į tokiame gaisro atžvilgiu pavojingame objekte kilusį gaisrą laikas nuo pranešimo apie kilusį gaisrą gavimo iki atvykimo į gaisro atžvilgiu pavojingą objektą neviršija 5 minučių, kiekvienos tokios organizacijos vadovas privalo vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka sudaryti sutartį su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu dėl priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo užtikrinimo tokiame gaisro atžvilgiu pavojingame objekte.

5. Jeigu iki šio straipsnio 3 ar 4 dalyje nustatytų kriterijų atitikties vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka organizacijoje buvo įsteigtos žinybinės priešgaisrinės pajėgos, dėl šių pajėgų reorganizavimo ar likvidavimo sutariama šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytose sutartyse.

6. Organizacijų vadovai turi teisę:

1) teikti valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms pasiūlymus dėl priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų organizavimo;

2) netrukdydami kompetentingų institucijų ir įstaigų atliekamam gaisro ar kito įvykio tyrimui, tirti organizacijos valdomuose, naudojamuose ir (ar) disponuojamuose statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje (toliau – organizacijos statiniai, jų patalpos ir teritorija) kilusio gaisro ar įvykusio kito įvykio priežastis ir sąlygas;

3) nustatyti priemones, skirtas užtikrinti gaisrų gesinimą organizacijoje;

4) gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų informaciją priešgaisrinės saugos bei gelbėjimo darbų organizavimo klausimais;

5) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka deklaruoti, ar objektas atitinka priešgaisrinę saugą reglamentuojančius teisės aktus arba įgalioti kitą organizacijos atstovą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka deklaruoti, ar objektas atitinka priešgaisrinę saugą reglamentuojančius teisės aktus;

6) šio straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse nenustatytais atvejais organizacijoje įsteigti organizacijos lėšomis išlaikomas žinybines priešgaisrines pajėgas;

7) vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka kreiptis dėl šio įstatymo 25 straipsnyje nurodytų nuostolių atlyginimo; įgalioti kitus organizacijų atstovus vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka kreiptis dėl šio įstatymo 25 straipsnyje nurodytų nuostolių atlyginimo.

7. Už priešgaisrinės saugos reikalavimų įgyvendinimą organizacijose yra atsakingi jų vadovai. Jie privalo:

1) užtikrinti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimą organizacijoje, jos statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje, nustatyti gaisrų prevencijos priemones, skirtas organizacijos statiniams, jų patalpoms ir teritorijoms bei juose esantiems arba galintiems būti gyventojams ir turtui apsaugoti nuo gaisro;

2) vykdyti valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų bei gelbėjimo darbų vadovo teisėtus nurodymus ir reikalavimus;

3) leisti gaisrų gesinimą ir gelbėjimo darbus atliekantiems priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų vidaus tarnybos sistemos pareigūnams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, savanoriams ugniagesiams įeiti į organizacijos statinius, jų patalpas ir teritoriją, kuriuose kilo gaisras ar įvyko

kitas įvykis, siekiant gesinti gaisrą ar atlikti gelbėjimo darbus ir tik tuomet, kai reikia gelbėti gyventojų gyvybę, sveikatą ar organizacijos turtą;

4) objektų atitikties priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams patikrinimų atlikimo tvarkoje nustatyta tvarka organizuoti organizacijoje, organizacijos statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje nustatytų priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų šalinimą;

5) nutraukti organizacijoje, organizacijos statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje atliekamus darbus, procesus, jeigu jie gali sukelti gaisrą ar sprogimą;

6) teisės aktų, reglamentuojančių instruktavimo, mokymo ir atestavimo priešgaisrinės saugos klausimais tvarką, nustatyta tvarka organizuoti organizacijos valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, instruktavimą, mokymą ir atestavimą priešgaisrinės saugos klausimais, tvirtinti priešgaisrinės saugos instrukcijas;

7) siekdami užtikrinti gyventojų saugumą gaisro metu, patvirtinti organizacijos valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, veiksmų kilus gaisrui planą, jeigu organizacijoje dirba arba nuolat būna daugiau kaip 100 gyventojų, kasmet organizuoti civilinės saugos pratybas pagal organizacijos valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, veiksmų kilus gaisrui planą;

8) organizuoti organizacijos statinių, jų patalpų ir teritorijos aprūpinimą priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytomis gaisro gesinimo priemonėmis;

9) užtikrinti, kad organizacijos statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje įrengti inžineriniai statiniai ir jų įrenginiai, skirti gaisrams gesinti, būtų techniškai tvarkingi ir veiktų;

10) teikti valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnams informaciją, reikalingą gaisrų prevencijos priemonėms organizacijoje nustatyti;

11) kilus gaisrui organizacijos statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje, imtis priemonių jį gesinti, vadovauti gaisro gesinimui, gyventojų evakavimui, turto gelbėjimui, kol atvyks valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir (ar) savivaldybės priešgaisrinės tarnybos pajėgos (šią pareigą organizacijos vadovas vykdo, jeigu nėra suteikęs įgaliojimų ją vykdyti kitam organizacijos atstovui);

12) priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų vidaus tarnybos sistemos pareigūnų, darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, savanorių ugniagesių prašymu leisti pasitelkti organizacijos valstybės tarnautojus ir (ar) darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį, gaisrui organizacijos statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje gesinti ar kitam įvykiui likviduoti, jeigu tai nesukelia pavojaus jų gyvybei ar sveikatai;

13) leisti gaisrų gesinimą ir gelbėjimo darbus atliekantiems priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų vidaus tarnybos sistemos pareigūnams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, savanoriams ugniagesiams naudotis gaisrui gesinti ar gaisro gesinimui organizuoti, gelbėjimo darbams atlikti organizacijos valdomais, naudojamais ir (ar) disponuojamais vandens telkiniais, vandens tiekimo sistemomis, transporto (išskyrus Lietuvos Respublikoje akredituotų užsienio valstybių diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų, atstovybių prie tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos įstaigų ir kitų atstovybių transportą), ryšio priemonėmis bei kitais daiktais, neatsižvelgiant į gaisro ar kito įvykio vietą;

14) nesudaryti savo veiksmais ar neveikimu sąlygų gaisrui ar kitam įvykiui organizacijos statiniuose, jų patalpose ir teritorijoje kilti, įvykti ir išsiplėsti;

15) atleisti savanorius ugniagesius nuo tarnybos, darbo, profesinio mokymo ar studijų, jeigu jie yra kviečiami dalyvauti gesinant gaisrą ar padėti atlikti gelbėjimo darbus, sudaryti sąlygas savanoriams ugniagesiams tarnybos, darbo, profesinio mokymo ar studijų metu dalyvauti priimančiųjų organizacijų organizuojamuose ir (ar) vykdomuose savanorių ugniagesių planiniuose kvalifikacijos tobulinimo kursuose (mokymuose ir (ar) civilinės saugos pratybose);

16) išklausyti priešgaisrinės saugos mokymo programą, kai jų vadovaujamos organizacijos atitinka vidaus reikalų ministro nustatytus kriterijus.

8. Organizacijos valstybės tarnautojas ir (ar) darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, kuriam jos vadovas yra pavedęs kontroliuoti priešgaisrinės saugos reikalavimų įgyvendinimą organizacijoje ir imtis priemonių priešgaisrinės saugos reikalavimams įgyvendinti, privalo išklausyti priešgaisrinės saugos mokymo programą, jeigu organizacija atitinka vidaus reikalų ministro nustatytus kriterijus.

9. Priemonės, skirtos priešgaisrinei saugai užtikrinti organizacijose, finansuojamos iš jų lėšų.

## IV SKYRIUS
## VALSTYBINĖ PRIEŠGAISRINĖ PRIEŽIŪRA IR GAISRŲ PREVENCIJA

**12 straipsnis. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros subjektai ir pareigūnai**

1. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros subjektai yra valstybinės priešgaisrinės priežiūros nuostatuose nustatyti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento struktūriniai padaliniai, kuriems pavesta organizuoti ir vykdyti valstybinę priešgaisrinę priežiūrą. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros subjektų veiklos organizavimą ir pavaldumą reglamentuoja valstybinės priešgaisrinės priežiūros nuostatai.

2. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros subjektų ir pareigūnų vykdomas funkcijas, teises, pareigas bei atsakomybę reglamentuoja šis įstatymas, valstybinės priešgaisrinės priežiūros nuostatai ir kiti priešgaisrinę saugą reglamentuojantys teisės aktai.

3. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų teisėti nurodymai ir reikalavimai yra privalomi visiems asmenims.

**13 straipsnis. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros vykdymas**

1. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai vykdo šias valstybinės priešgaisrinės priežiūros funkcijas:

1) vykdo eksploatuojamų objektų atitikties priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams priežiūrą;

2) statybos procesą reglamentuojančių teisės aktų nustatytais atvejais prižiūri, ar statiniai ir statinio projekto sprendiniai atitinka priešgaisrinės saugos reikalavimus;

3) atlieka gaisrų tyrimą;

4) teikia siūlymus ekstremaliosios situacijos operacijų vadovui dėl griežtesnių ar švelnesnių priešgaisrinės saugos reikalavimų, nei yra nustatyti priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose, nustatymo teritorijose, kuriose susidarė ar paskelbta ekstremalioji situacija, kad būtų išvengta ekstremaliosios situacijos padarinių;

5) vykdo kitas priemones, kuriomis siekiama nustatyti ar užkardyti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus.

2. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai, kuriems Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka pavesta atlikti ikiteisminį tyrimą, atlieka ikiteisminį tyrimą dėl nusikalstamų veikų, išaiškėjusių vykdant šio straipsnio 1 dalies 1, 3 ir 5 punktuose nurodytas valstybinės priešgaisrinės priežiūros funkcijas. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus įgalioti valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai pradeda administracinių nusižengimų teiseną, atlieka administracinių nusižengimų tyrimą ir surašo administracinių nusižengimų protokolus dėl administracinių nusižengimų, išaiškėjusių vykdant šio straipsnio 1 dalies 1, 3 ir 5 punktuose nurodytas valstybinės priešgaisrinės priežiūros funkcijas.

3. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai, vykdydami šio straipsnio 1 dalyje nurodytas valstybinės priešgaisrinės priežiūros funkcijas, turi teisę:

1) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka tikrinti, neatsižvelgdami į eksploatuojamų objektų nuosavybės formą, ar šie objektai atitinka priešgaisrinės saugos reikalavimus; gyvenamųjų patalpų atitiktis priešgaisrinės saugos reikalavimams gali būti tikrinama tik su jų savininko sutikimu, be jo sutikimo – tik teismo sprendimu;

2) duoti rašytinius nurodymus pašalinti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus;

3) uždrausti eksploatuoti objektus, jeigu yra nustatyti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai, dėl kurių gali kilti gaisras, sprogimas, arba jeigu valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų rašytiniai nurodymai pašalinti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus nevykdomi;

4) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka fotografuoti, daryti vaizdo ir (arba) garso įrašus, siekdami fiksuoti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, neteisėtas asmenų veikas patvirtinančius įrodymus, atliekamų objektų atitikties priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams patikrinimų eigą, gaisrų tyrimų eigą;

5) reikalauti išbandyti, patikrinti gaisrinės saugos sistemas ir gaisro aptikimo automatikos įrenginius, skirtus gaisrui aptikti, pranešti apie jį, gesinti, dūmams ir šilumai šalinti ar kelioms šioms funkcijoms vykdyti;

6) reikalauti pateikti Lietuvos Respublikoje pripažįstamus dokumentus, patvirtinančius teisės aktuose, reglamentuojančiuose statybos produktų atitiktį, nustatytus statybos produktų priešgaisrinės saugos parametrus ir charakteristikas.

4. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai turi ir kitų teisių, nustatytų priešgaisrinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse ir Baudžiamojo proceso kodekse.

5. Lietuvos Respublikoje akredituotų užsienio valstybių diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų, atstovybių prie tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos įstaigų ir kitų atstovybių patalpų atitiktis priešgaisrinės saugos reikalavimams tikrinama diplomatinius ir konsulinius santykius reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

## 14 straipsnis. Gaisrų prevencijos organizavimas, įgyvendinimas ir įgyvendinimo koordinavimas

1. Vidaus reikalų ministerija organizuoja gaisrų prevenciją siūlydama valstybiniame gaisrų prevencijos veiksmų plane nustatyti siektinus tikslus, teikdama valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms rekomendacijas dėl gaisrų prevencijos gerinimo, taip pat koordinuoja tarpinstitucinį bendradarbiavimą gaisrų prevencijos srityje, įgyvendina valstybiniame gaisrų prevencijos veiksmų plane nustatytas gaisrų prevencijos priemones vidaus reikalų ministro valdymo srityse ir koordinuoja jų įgyvendinimą.

2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija teikia pasiūlymus į valstybinį gaisrų prevencijos veiksmų planą įtraukti gaisrų prevencijos priemones, skirtas asmenims su negalia bei asmenims, kurie gauna piniginę socialinę paramą nepasiturintiems gyventojams pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą, ir įgyvendina valstybiniame gaisrų prevencijos veiksmų plane nustatytas gaisrų prevencijos priemones socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo srityse arba koordinuoja jų įgyvendinimą.

3. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija teikia pasiūlymus į valstybinį gaisrų prevencijos veiksmų planą įtraukti gaisrų prevencijos priemones bendrojo ugdymo programų klausimais ir įgyvendina valstybiniame gaisrų prevencijos veiksmų plane nustatytas gaisrų prevencijos priemones švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo srityse.

4. Vidaus reikalų ministerijos siūlymu kitos valstybės institucijos ir įstaigos teikia pasiūlymus į valstybinį gaisrų prevencijos veiksmų planą įtraukti gaisrų prevencijos priemones jų veiklos srityse ir įgyvendina valstybiniame gaisrų prevencijos veiksmų plane nustatytas gaisrų prevencijos priemones jų veiklos srityse.

5. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius:

1) nustato priešgaisrinės saugos reikalavimus, pagal kuriuos rengiami teritorijų planavimo dokumentai ir kuriais siekiama darnios teritorijų plėtros ir racionalios urbanizacijos įgyvendinimo, iki minimumo sumažinant gaisrų kilimo bei išsiplėtimo galimybes, reikiamų išteklių, naudojamų gaisrams gesinti, sukūrimo;

2) nustato statinių projektavimo priešgaisrinės saugos reikalavimus, kuriais siekiama, kad eksploatuojamas pastatas būtų saugus, o kilus gaisrui būtų sudaryta galimybė saugiai gyventojams evakuotis iš pastato ir atlikti gaisro gesinimo bei gelbėjimo darbus;

3) nustato objektų eksploatavimo priešgaisrinės saugos reikalavimus, kuriais siekiama išvengti gaisrų eksploatuojamuose objektuose ir apsaugoti gyventojų gyvybę ir sveikatą, turtą nuo gaisrų sukeliamos žalos;

4) nustato atliekamų darbų, procesų, gyventojų veiksmų priešgaisrinės saugos reikalavimus, kuriais siekiama sudaryti saugias sąlygas ir apsaugoti nuo galimo gaisro kilimo.

6. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas:

1) pagal kompetenciją įgyvendina valstybinį gaisrų prevencijos veiksmų planą, gaisrų prevencijos priemonių poveikio vertinimo metodikos nustatyta tvarka vertina gaisrų prevencijos priemonių įgyvendinimo rezultatus;

2) koordinuoja šio straipsnio 1–4, 7 ir 8 dalyse nurodytų subjektų organizuojamą ir įgyvendinamą gaisrų prevenciją;

3) organizuoja ir įgyvendina gaisrų prevenciją savivaldybėse, kuriose neįsteigta savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, taip pat planuoja ir vykdo tikslines valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos atstovų apsilankymo gyventojų būstuose (gyventojų sutikimu) priemones visose savivaldybėse, siekdamas padėti gyventojams įsivertinti būsto atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams, pasiūlydamas priemones šiai atitikčiai gerinti, suteikdamas gyventojams (taip pat ir asmenims su negalia jiems prieinamais bendravimo būdais) saugaus elgesio žinių;

4) vykdo gyventojų (taip pat ir asmenų su negalia jiems prieinamais bendravimo būdais) švietimo veiklą, nukreiptą į konkrečių gaisrų pavojų prevenciją bei užkardymą, siekdamas supažindinti gyventojus (taip pat ir asmenis su negalia jiems prieinamais bendravimo būdais) su pavojais priešgaisrinės saugos srityje ir konsultuoti juos priešgaisrinės saugos klausimais (toliau – gaisrų prevencijos akcija);

5) inicijuoja mokslinius tyrimus ir mokslinių projektų įgyvendinimą gaisrų prevencijos srityje.

7. Savivaldybių, kuriose įsteigta savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, administracijų direktoriai:

1) teikia pasiūlymus į valstybinį gaisrų prevencijos veiksmų planą įtraukti gaisrų prevencijos priemones;

2) organizuoja savivaldybės gaisrų prevencijos veiksmų plano įgyvendinimą;

3) pagal kompetenciją organizuoja valstybiniame gaisrų prevencijos veiksmų plane savivaldybei priskirtų gaisrų prevencijos priemonių įgyvendinimą;

4) organizuoja savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų apsilankymą gyventojų būstuose (gyventojų sutikimu), siekdami padėti gyventojams įsivertinti būsto atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams, pasiūlydami priemones šiai atitikčiai gerinti, suteikdami gyventojams (taip pat ir asmenims su negalia jiems prieinamais bendravimo būdais) saugaus elgesio žinių;

5) organizuoja gaisrų prevencijos akcijas.

8. Savivaldybių priešgaisrinės tarnybos:

1) įgyvendina valstybiniame gaisrų prevencijos veiksmų plane savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtas gaisrų prevencijos priemones;

2) vykdo savivaldybės administracijos direktoriaus organizuojamą savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų apsilankymą gyventojų būstuose (gyventojų sutikimu), siekdamos padėti gyventojams įsivertinti būsto atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams, pasiūlydamos priemones šiai atitikčiai gerinti, suteikdamos gyventojams (taip pat ir asmenims su negalia jiems prieinamais bendravimo būdais) saugaus elgesio žinių;

3) vykdo savivaldybės administracijos direktoriaus organizuojamas gaisrų prevencijos akcijas;

4) pagal kompetenciją dalyvauja Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento vykdomose gaisrų prevencijos akcijose.

9. Nevyriausybinės organizacijos ir asociacijos, sudariusios bendradarbiavimo sutartį su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu, neatlygintinai įgyvendina šioje sutartyje nustatytas gaisrų prevencijos ir saugaus elgesio priemones.

**15 straipsnis. Gyventojų švietimas gaisrų prevencijos ir saugaus elgesio klausimais**

1. Gaisrų prevencijos ir saugaus elgesio žinios gyventojams suteikiamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, vykdant ir organizuojant ugdymo procesą pagal bendrąsias ugdymo programas. Gaisrų prevencijos ir saugaus elgesio žinių mastą bendrosiose ugdymo programose nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras suderinęs su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu.

2. Gyventojų švietimas gaisrų prevencijos ir saugaus elgesio klausimais vykdomas per visuomenės informavimo priemones, taip pat viešųjų renginių ar gaisrų prevencijos akcijų metu, o asmenų su negalia švietimas gaisrų prevencijos bei saugaus elgesio klausimais vykdomas jiems prieinamais bendravimo būdais.

## V SKYRIUS
## GAISRŲ GESINIMO IR GELBĖJIMO DARBŲ ORGANIZAVIMAS

### 16 straipsnis. Priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos

1. Priešgaisrinėms gelbėjimo pajėgoms priskiriamos:

1) valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba;

2) savivaldybių priešgaisrinės tarnybos;

3) žinybinės priešgaisrinės pajėgos;

4) priimančiųjų organizacijų pasitelkti savanoriai ugniagesiai.

2. Valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba yra nuolatinės parengties subjektas, gesinantis gaisrus ir atliekantis šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytus gelbėjimo darbus. Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos struktūriniai padaliniai yra steigiami:

1) savivaldybių centruose;

2) šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalies 4 punkte nustatyta tvarka Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatytose vietovėse;

3) gaisro atžvilgiu pavojinguose objektuose, kai šio įstatymo 11 straipsnio 3 ar 4 dalyje nustatytais atvejais privaloma sudaryti sutartį su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu dėl priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo užtikrinimo gaisro atžvilgiu pavojinguose objektuose.

3. Savivaldybės priešgaisrinė tarnyba yra nuolatinės parengties subjektas, gaisro ar kito įvykio vietoje vykdantis valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos sprendimus, gesinantis gaisrus ir atliekantis šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytus gelbėjimo darbus. Savivaldybių priešgaisrinių tarnybų struktūriniai padaliniai steigiami šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalies 4 punkte nustatyta tvarka Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatytose vietovėse.

4. Priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos tarpusavio sąveikai užtikrinti, operatyviajam pajėgų valdymui atlikti ir veiksmams koordinuoti, keistis duomenimis, informacijai apie pagalbos skambučius, pagalbos prašymus ir reagavimą į juos kaupti naudoja Lietuvos viešojo saugumo ir pagalbos tarnybų skaitmeninį mobilųjį radijo ryšio tinklą ir radijo ryšio terminalus, veikiančius nurodytame tinkle.

### 17 straipsnis. Gaisrų gesinimas

1. Gesinant gaisrą dalyvaujantis priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, savanoris ugniagesys bet kuriuo paros metu turi teisę:

1) įeiti į statinius, jų patalpas ir teritorijas, kuriuose kilo gaisras, siekdamas gesinti gaisrą, be statinius, jų patalpas ir teritorijas, kuriuose kilo gaisras, valdančių, naudojančių ir (ar) disponuojančių asmenų sutikimo tik tuomet, kai reikia gelbėti gyventojų gyvybę, sveikatą ar turtą;

2) įeiti į Lietuvos Respublikoje akredituotų užsienio valstybių diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų, atstovybių prie tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos įstaigų ir kitų atstovybių patalpas, įskaitant nurodytų atstovybių ir įstaigų vadovų rezidencijas, ir patekti į nurodytų atstovybių ir įstaigų vadovų transporto priemones, kuriose kilo gaisras, siekdamas gesinti gaisrą, be

šiame punkte nurodytų atstovybių ir įstaigų vadovų sutikimo tik tuomet, kai reikia gelbėti gyventojų gyvybę, sveikatą ar turtą. Kitais atvejais šiame punkte nurodyta teisė įgyvendinama tik su šiame punkte nurodytų atstovybių ir įstaigų vadovų sutikimu.

2. Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnai ir darbuotojai gaisro gesinimo metu turi teisę Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka fotografuoti, daryti vaizdo ir (arba) garso įrašus, siekdami fiksuoti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, asmenų neteisėtas veikas patvirtinančius įrodymus.

3. Gesinant gaisrą gelbėjimo darbų vadovo, kuris yra valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, turintis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus suteiktą teisę vadovauti priešgaisrinėms gelbėjimo pajėgoms ir kitoms civilinės saugos pajėgoms, esančioms gaisro vietoje, sprendimu gali būti sudaromas gaisro gesinimo koordinavimo štabas – laikinojo vadovavimo civilinės saugos pajėgoms struktūra, vykdanti gelbėjimo darbų vadovo nurodymus. Į šį štabą įtraukiami ir jo veikloje privalo dalyvauti gelbėjimo darbų vadovo pasirinkti gesinant gaisrą dalyvaujančių civilinės saugos pajėgų, kitų tarnybų ir organizacijų atstovai.

**18 straipsnis. Gelbėjimo darbai**

1. Gelbėjimo darbus atliekantis priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, savanoris ugniagesys bet kuriuo paros metu turi teisę:

1) įeiti į statinius, jų patalpas ir teritorijas, kuriuose įvyko kitas įvykis, siekdamas atlikti gelbėjimo darbus, be statinius, jų patalpas ir teritorijas, kuriuose įvyko kitas įvykis, valdančių, naudojančių ir (ar) disponuojančių asmenų sutikimo tik tuomet, kai reikia gelbėti gyventojų gyvybę, sveikatą ar turtą;

2) įeiti į Lietuvos Respublikoje akredituotų užsienio valstybių diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų, atstovybių prie tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos įstaigų ir kitų atstovybių patalpas, įskaitant nurodytų atstovybių ir įstaigų vadovų rezidencijas, ir patekti į nurodytų atstovybių ir įstaigų vadovų transporto priemones, kuriose įvyko kitas įvykis, siekdamas atlikti gelbėjimo darbus, be šiame punkte nurodytų atstovybių ir įstaigų vadovų sutikimo tik tuomet, kai reikia gelbėti gyventojų gyvybę, sveikatą ar turtą. Kitais atvejais šiame punkte nurodyta teisė įgyvendinama tik su šiame punkte nurodytų atstovybių ir įstaigų vadovų sutikimu.

2. Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnai ir darbuotojai jų kompetencijai priskirtų gelbėjimo darbų atlikimo metu turi teisę Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka fotografuoti, daryti vaizdo ir (arba) garso įrašus, siekdami fiksuoti asmenų neteisėtas veikas patvirtinančius įrodymus.

3. Atliekant gelbėjimo darbus gelbėjimo darbų vadovo, kuris yra valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, turintis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus suteiktą teisę vadovauti priešgaisrinėms gelbėjimo pajėgoms ir kitoms civilinės saugos pajėgoms, esančioms kito įvykio vietoje, sprendimu gali būti sudaromas gelbėjimo darbų koordinavimo štabas – laikinojo vadovavimo civilinės saugos pajėgoms struktūra, vykdanti gelbėjimo darbų vadovo nurodymus. Į šį štabą įtraukiami ir jo veikloje privalo dalyvauti gelbėjimo darbų vadovo pasirinkti atliekant gelbėjimo darbus dalyvaujančių civilinės saugos pajėgų, kitų tarnybų ir organizacijų atstovai.

**19 straipsnis. Vadovavimas gaisrų gesinimui ir gelbėjimo darbams**

1. Gaisro gesinimui, išskyrus šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nustatytus atvejus, ir šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytiems gelbėjimo darbams vadovauja gelbėjimo darbų vadovas, kuris yra valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, turintis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus suteiktą teisę vadovauti priešgaisrinėms gelbėjimo pajėgoms ir kitoms civilinės saugos pajėgoms, esančioms gaisro ar kito įvykio vietoje. Kai į gaisro ar kito įvykio vietą dar nėra atvykęs gelbėjimo darbų vadovas, šioje dalyje

nustatytas gelbėjimo darbų vadovo funkcijas atlieka Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus tvirtinamuose priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų atliekamų gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų organizavimo nuostatuose nustatyti priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų atstovai.

2. Gelbėjimo darbų vadovas atsako už gyventojų, turto gelbėjimą, gaisro ar kito įvykio likvidavimą, už priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų vidaus tarnybos sistemos pareigūnų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, savanorių ugniagesių, taip pat kitų gyventojų, dalyvaujančių likviduojant gaisrą ar kitą įvykį, saugumą.

3. Miškų gaisrų gesinimui vadovauja valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos vadovo paskirti asmenys, kol atvyksta valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, turintis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus suteiktą teisę vadovauti priešgaisrinėms gelbėjimo pajėgoms ir kitoms civilinės saugos pajėgoms, esančioms gaisro vietoje.

4. Laivo gaisro gesinimui laive vadovauja laivo kapitonas arba jį pavaduojantis asmuo.

5. Gaisrų tarptautiniuose oro uostuose ir jų teritorijose gesinimui vadovauja šių oro uostų tarnybų atsakingi asmenys.

## VI SKYRIUS
## SAVANORIŲ UGNIAGESIŲ VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

### 20 straipsnis. Savanorių ugniagesių veiklos ir priimančiųjų organizacijų veiklos teisiniai pagrindai

1. Priimančioji organizacija yra savivaldybės priešgaisrinė tarnyba. Priimančiąja organizacija taip pat gali būti ir kiti Savanoriškos veiklos įstatyme nurodyti subjektai. Priimančiosios organizacijos atlieka šias funkcijas:

1) priima asmenis į savanorius ugniagesius, taip pat išbraukia juos iš savanorių ugniagesių sąrašo, tvarko savanorių ugniagesių ir jų sugaišto laiko atliekant rašytinėse savanoriškos veiklos sutartyse numatytą veiklą apskaitą, išduoda savanoriams ugniagesiams savanorio ugniagesio pažymėjimus;

2) organizuoja ir (ar) vykdo asmenų, siekiančių tapti savanoriais ugniagesiais, kurie dalyvauja gesinant gaisrus ir padeda atlikti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir (arba) savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtus gelbėjimo darbus, įvadinį mokymą, egzaminų laikymą ir savanorių ugniagesių planinius kvalifikacijos tobulinimo kursus (mokymus ir (ar) civilinės saugos pratybas);

3) organizuoja savanorių ugniagesių, kurie dalyvauja gesinant gaisrus ir padeda atlikti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir (arba) savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtus gelbėjimo darbus, periodinius sveikatos patikrinimus, draudžia savanorius ugniagesius (jų gyvybę ir sveikatą) įsigydamos draudimo paslaugą, moka jiems atlyginimą už rašytinėse savanoriškos veiklos sutartyse numatytos veiklos atlikimą, taip pat kompensuoja savanoriams ugniagesiams su jų atlikta veikla susijusias išlaidas;

4) organizuoja asmenų, siekiančių tapti savanoriais ugniagesiais, kurie dalyvauja gesinant gaisrus ir padeda atlikti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir (arba) savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtus gelbėjimo darbus, taip pat savanorių ugniagesių, kurie dalyvauja gesinant gaisrus ir padeda atlikti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir (arba) savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtus gelbėjimo darbus, fizinio parengtumo atitikties fizinio parengtumo reikalavimams tikrinimą;

5) aprūpina savanorius ugniagesius jų veiklai atlikti reikalingomis priemonėmis, darbo apranga;

6) pasitelkia savanorius ugniagesius kilus gaisrui ar prireikus vykdyti gelbėjimo darbus, sudaro sąlygas vykdyti kitas rašytinėse savanoriškos veiklos sutartyse nustatytas užduotis;

7) bendrauja su organizacijų, kuriose dirba, mokosi ar studijuoja savanoriai ugniagesiai, vadovais ir jų įgaliotais asmenimis dėl klausimų, susijusių su savanorių ugniagesių veikla ir garantijomis;

8) atlieka kitas priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

2. Savanorių ugniagesių veiklos atlikimo ir priimančiųjų organizacijų funkcijų vykdymo tvarkos aprašą, parengtą vadovaujantis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tipine tvarka, tvirtina:

1) savivaldybės vykdomoji institucija, – kai priimančioji organizacija yra savivaldybės priešgaisrinė tarnyba;

2) priimančiosios organizacijos vadovas, – kai priimančioji organizacija yra kiti Savanoriškos veiklos įstatyme nurodyti subjektai.

**21 straipsnis. Reikalavimai asmenims, pretenduojantiems į savanorius ugniagesius, ir savanoriams ugniagesiams, priėmimas į savanorius ugniagesius ir savanoriškos veiklos pabaiga**

1. Savanoriu ugniagesiu, kuris dalyvauja gesinant gaisrus ir padeda atlikti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir (arba) savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtus gelbėjimo darbus, gali būti ne jaunesnis kaip 18 metų ir ne vyresnis kaip 65 metų asmuo.

2. Savanoriu ugniagesiu, kuris atlieka kitą veiklą priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse, išskyrus šio straipsnio 1 dalyje nustatytą, gali būti ne jaunesnis kaip 14 metų asmuo. Asmenys, jaunesni kaip 18 metų, savanorių ugniagesių veikloje gali dalyvauti, jeigu tam neprieštarauja vaiko atstovas pagal įstatymą.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytu savanoriu ugniagesiu negali būti asmuo:

1) teismo tvarka pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksniu priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse;

2) jei nepasibaigęs terminas, kuriam teismas buvo atėmęs teisę dirbti su gaisrų gesinimu, gyventojų ir turto gelbėjimu susijusį darbą;

3) kuris neatitinka sveikatos ir (ar) fizinio parengtumo reikalavimų, nustatytų vadovaujantis šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalies 7 punktu;

4) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas kaltu dėl Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse nurodyto labai sunkaus ar sunkaus nusikaltimo, nusikaltimo Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai, žmogaus laisvei, žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, žmogaus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams padarymo ir už šiuos nusikaltimus nėra išnykęs ar panaikintas teistumas;

5) pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas kaltu dėl nusikaltimo, kuris atitinka Baudžiamojo kodekso specialiojoje dalyje nurodytus labai sunkaus ar sunkaus nusikaltimo, nusikaltimo žmogaus laisvei, žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, žmogaus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams požymius, padarymo ir už šiuos nusikaltimus nėra išnykęs ar panaikintas teistumas;

6) kuris, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento duomenimis, yra ar buvo Lietuvoje uždraustos organizacijos narys, jeigu nuo narystės šioje organizacijoje pabaigos nėra praėję 3 metai.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytu savanoriu ugniagesiu negali būti asmuo, kuris teismo tvarka pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksniu priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.

5. Asmuo, siekiantis tapti šio straipsnio 1 dalyje nurodytu savanoriu ugniagesiu, privalo baigti įvadinius mokymus ir po šių mokymų išlaikyti egzaminą. Ši nuostata netaikoma esamiems ir buvusiems savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojams, taip pat esamiems ir buvusiems valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnams. Įvadiniai mokymai baigiami ir po šių mokymų egzaminas laikomas tik tuomet, kai asmuo, siekiantis tapti šio straipsnio 1 dalyje nurodytu savanoriu ugniagesiu, atitinka sveikatos ir fizinio parengtumo reikalavimus, taip pat šio straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus ir nėra šio straipsnio 3 dalies 1, 2, 4, 5 ir 6 punktuose nurodytų aplinkybių.

6. Asmuo, siekiantis tapti savanoriu ugniagesiu, privalo sudaryti rašytinę savanoriškos veiklos sutartį su priimančiąja organizacija. Ši sutartis sudaroma, jeigu asmuo atitinka šio straipsnio 1 arba 2

dalyje ir, kai taikoma, šio straipsnio 5 dalyje nustatytus reikalavimus ir nėra šio straipsnio 3 ar 4 dalyje nurodytų aplinkybių. Prieš sudarydama rašytinę savanoriškos veiklos sutartį su asmeniu, siekiančiu tapti savanoriu ugniagesiu, priimančioji organizacija patikrina, ar šis asmuo atitinka šio straipsnio 1 arba 2 dalyje ir, kai taikoma, šio straipsnio 5 dalyje nustatytus reikalavimus ir nėra šio straipsnio 3 ar 4 dalyje nurodytų aplinkybių. Šio patikrinimo priimančioji organizacija neatlieka, jeigu savanoriu ugniagesiu siekia tapti esamas savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojas arba esamas valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnas.

7. Siekdama užtikrinti šio straipsnio 3 dalies 1, 2, 4, 5, 6 punktų ir 4 dalies nuostatų įgyvendinimą priimančioji organizacija turi teisę motyvuotu rašytiniu prašymu kreiptis į teisėsaugos, kontrolės ir kitas institucijas, įstaigas, kad šios pateiktų apie asmenį, siekiantį tapti savanoriu ugniagesiu, jų turimą informaciją, nurodytą šio straipsnio 3 dalies 1, 2, 4, 5, 6 punktuose ir 4 dalyje. Teisėsaugos, kontrolės ir kitos institucijos, įstaigos šią informaciją privalo pateikti ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo šioje dalyje nurodyto prašymo gavimo dienos, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip.

8. Šio straipsnio 1, 2 dalių ir 3 dalies 3 punkto pagrindu gauti asmens duomenys, taip pat šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka gauta informacija tvarkomi tik patikrinimo tikslais, tai yra siekiant nustatyti, ar asmuo, siekiantis tapti savanoriu ugniagesiu, atitinka šio straipsnio 1 arba 2 dalyje ir, kai taikoma, šio straipsnio 5 dalyje nustatytus reikalavimus ir jo atžvilgiu nėra šio straipsnio 3 dalies 1, 2, 4, 5, 6 punktuose ar 4 dalyje nurodytų aplinkybių. Prieiga prie šių asmens duomenų ir informacijos suteikiama tik tiems priimančiojoje organizacijoje pareigas einantiems asmenims, kuriems suteikti įgaliojimai įvertinti asmenų, siekiančių tapti savanoriais ugniagesiais, atitiktį šio straipsnio 1 arba 2 dalyje ir, kai taikoma, šio straipsnio 5 dalyje nustatytiems reikalavimams ir ar jų atžvilgiu nėra šio straipsnio 3 ar 4 dalyje nurodytų aplinkybių. Priimančioji organizacija šio straipsnio 1, 2 dalių ir 3 dalies 3 punkto pagrindu gautų asmens duomenų ir šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka gautos informacijos neturi teisės perduoti tretiesiems asmenims ir privalo šiuos duomenis ir informaciją sunaikinti iš karto, kai tik sudaroma rašytinė savanoriškos veiklos sutartis, o kai atsisakoma sudaryti šią sutartį, – pasibaigus teisės aktuose, reglamentuojančiuose ginčų nagrinėjimą, nustatytam šio sprendimo apskundimo terminui arba išnagrinėjus skundą dėl šio sprendimo priėmimo.

9. Rašytinėje savanoriškos veiklos sutartyje nustatoma:

1) veikla, kurią atliks savanoriai ugniagesiai;

2) vietovė (-ės), kurioje (-iose) savanoriai ugniagesiai atliks savo veiklą;

3) savanorių ugniagesių pasitelkimo tvarka;

4) suteikiamos savanorių ugniagesių veiklai atlikti reikalingos priemonės, darbo apranga ir jų naudojimo, dėvėjimo tvarka;

5) šios sutarties nutraukimo tvarka;

6) kitos šios sutarties šalims aktualios nuostatos.

10. Asmuo, siekiantis tapti savanoriu ugniagesiu, sudaręs rašytinę savanoriškos veiklos sutartį su priimančiąja organizacija, tampa savanoriu ugniagesiu, jam priimančioji organizacija išduoda Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus patvirtintos formos savanorio ugniagesio pažymėjimą. Šio pažymėjimo išdavimo ir nešiojimo tvarką nustato Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius. Su savanoriu ugniagesiu nutraukus rašytinę savanoriškos veiklos sutartį, savanoris ugniagesys jam išduotą savanorio ugniagesio pažymėjimą privalo grąžinti priimančiajai organizacijai, išdavusiai šį pažymėjimą.

11. Gavus pagrįstos informacijos, kad savanoriui ugniagesiui galėjo atsirasti bent viena iš šio straipsnio 3 dalies 1, 2, 4, 5 ir 6 punktuose ar 4 dalyje nurodytų aplinkybių, priimančioji organizacija atlieka savanorio ugniagesio atitikties patikrinimą šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka. Šiuo atveju teisėsaugos, kontrolės ir kitos institucijos, įstaigos informaciją privalo pateikti šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka, o iš jų gauta informacija tvarkoma vadovaujantis šio straipsnio 8 dalies nuostatomis ir sunaikinama iš karto, kai tik priimamas sprendimas, kad nėra pagrindo nutraukti rašytinę savanoriškos veiklos sutartį, o kai ši sutartis nutraukiama, – pasibaigus teisės aktuose, reglamentuojančiuose ginčų nagrinėjimą, nustatytam šio sprendimo apskundimo terminui arba

išnagrinėjus skundą dėl šio sprendimo priėmimo. Gavus informaciją apie savanorio ugniagesio neatitiktį sveikatos ir (ar) fizinio parengtumo reikalavimams, asmens duomenys apie savanorio ugniagesio sveikatą ir (ar) fizinį parengtumą tvarkomi vadovaujantis šio straipsnio 8 dalies nuostatomis ir sunaikinami iš karto, kai tik pasibaigia teisės aktuose, reglamentuojančiuose ginčų nagrinėjimą, nustatytas sprendimo nutraukti rašytinę savanoriškos veiklos sutartį apskundimo terminas arba išnagrinėjamas skundas dėl šio sprendimo priėmimo.

12. Su savanoriu ugniagesiu sudaryta rašytinė savanoriškos veiklos sutartis nutraukiama, jeigu yra bent vienas iš šių pagrindų:

1) nustatoma, kad savanoris ugniagesys neatitinka sveikatos reikalavimų;

2) atlikus pakartotinį savanorio ugniagesio fizinio parengtumo atitikties fizinio parengtumo reikalavimams tikrinimą, nustatoma, kad savanorio ugniagesio fizinis parengtumas neatitinka fizinio parengtumo reikalavimų arba savanoris ugniagesys be pateisinamos priežasties nedalyvavo atliekant šį pakartotinį tikrinimą;

3) atsiranda arba paaiškėja bent viena iš šio straipsnio 3 dalies 1, 2, 4, 5 ir 6 punktuose ar 4 dalyje nurodytų aplinkybių;

4) savanoris ugniagesys nevykdo rašytinėje savanoriškos veiklos sutartyje nustatytos veiklos arba šią veiklą vykdo nesilaikydamas šioje sutartyje nustatytų savanoriškos veiklos atlikimo reikalavimų;

5) savanorio ugniagesio prašymu.

13. Su savanoriu ugniagesiu sudaryta rašytinė savanoriškos veiklos sutartis pasibaigia savanoriui ugniagesiui mirus.

**22 straipsnis. Savanorių ugniagesių garantijos**

1. Savanoriui ugniagesiui, kuris jo tarnybos, darbo, profesinio mokymo ar studijų laiku yra pakviestas dalyvauti gesinant gaisrą ar padėti atlikti gelbėjimo darbus, yra išsaugoma jo tarnybos, darbo, profesinio mokymo ar studijų vieta. Savanoriui ugniagesiui, kuris jo tarnybos, darbo, profesinio mokymo ar studijų laiku, bet ne ilgiau kaip 10 jo tarnybos, darbo, mokslo ar studijų dienų per metus, dalyvauja priimančiųjų organizacijų organizuojamuose ir (ar) vykdomuose savanorių ugniagesių planiniuose kvalifikacijos tobulinimo kursuose (mokymuose ir (ar) civilinės saugos pratybose), yra išsaugoma jo tarnybos, darbo, profesinio mokymo ar studijų vieta.

2. Savanoriams ugniagesiams, dalyvaujantiems gesinant gaisrus, padedantiems atlikti gelbėjimo darbus, dalyvaujantiems savanorių ugniagesių planiniuose kvalifikacijos tobulinimo kursuose (mokymuose ir (ar) civilinės saugos pratybose), atliekantiems kitas užduotis, nustatytas rašytinėse savanoriškos veiklos sutartyse, mokamas ne didesnis kaip 1 procento Valstybės duomenų agentūros paskutinio paskelbto šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydžio atlyginimas už kiekvieną savanorio ugniagesio sugaištą valandą. Atlyginimo už sugaištą laiką dalyvaujant gesinant gaisrus, padedant atlikti gelbėjimo darbus, už dalyvavimą savanorių ugniagesių planiniuose kvalifikacijos tobulinimo kursuose (mokymuose ir (ar) civilinės saugos pratybose), taip pat už kitų rašytinėse savanoriškos veiklos sutartyse nustatytų užduočių atlikimą mokėjimo savanoriams ugniagesiams sąlygas ir tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Savanoriams ugniagesiams kompensuojamos su savanorio ugniagesio atlikta veikla susijusios išlaidos. Savanorių ugniagesių veiklos kompensuojamų išlaidų sudėtį, jų kompensavimo sąlygas ir tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

4. Savanoriai ugniagesiai, kurie dalyvauja gesinant gaisrus ir padeda atlikti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir (arba) savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtus gelbėjimo darbus, turi teisę į nemokamus periodinius sveikatos patikrinimus vidaus reikalų ministro ar jo įgalioto Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka.

## VII SKYRIUS
## PRIĖMIMAS Į SAVIVALDYBIŲ PRIEŠGAISRINIŲ TARNYBŲ IR VALSTYBINĖS PRIEŠGAISRINĖS GELBĖJIMO TARNYBOS DARBUOTOJŲ PAREIGAS,

## ATLEIDIMAS IŠ JŲ IR SAVIVALDYBIŲ PRIEŠGAISRINIŲ TARNYBŲ IR VALSTYBINĖS PRIEŠGAISRINĖS GELBĖJIMO TARNYBOS DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

### 23 straipsnis. Priėmimas į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų pareigas ir atleidimas iš jų

1. Su asmeniu, priimamu į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas, sudaroma darbo sutartis. Asmuo, priimamas į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas, privalo atitikti šiuos bendruosius reikalavimus:

1) būti ne jaunesnis kaip 18 metų ir ne vyresnis kaip 65 metų;

2) turėti ne žemesnį kaip pagrindinį išsilavinimą;

3) būti nepriekaištingos reputacijos; asmuo laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu nėra šio straipsnio 4 dalies 2–6 punktuose nurodytų aplinkybių;

4) būti tokios sveikatos būklės, kuri leistų eiti savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas; sveikatos būklės reikalavimus nustato sveikatos apsaugos ministras;

5) būti tokio fizinio parengtumo, kuris leistų eiti savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas; fizinio parengtumo reikalavimus nustato Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius;

6) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka turi būti baigęs įvadinius mokymus ir po šių mokymų išlaikęs egzaminą; ši nuostata netaikoma esamiems ir buvusiems savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojams, esamiems ir buvusiems valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnams.

2. Jeigu į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas siekia būti priimtas esamas savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojas arba esamas valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, savivaldybės priešgaisrinė tarnyba ir valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba prieš darbo sutarties sudarymą su šiuo darbuotoju ar pareigūnu netikrina jų atitikties šio straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nustatytiems bendriesiems reikalavimams. Asmuo, priimamas į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas, taip pat privalo atitikti šių pareigų pareigybės aprašyme nustatytus specialiuosius reikalavimus. Pareigybės aprašyme negali būti nustatyti tokie specialieji reikalavimai, kurie nebūtini pareigybės aprašyme nustatytoms funkcijoms atlikti.

3. Asmuo, priimamas į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas, įvadiniuose mokymuose gali dalyvauti tik tada, kai atitinka šio straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose ir 2 dalyje nustatytus reikalavimus ir kai nėra šio straipsnio 4 dalyje nurodytų aplinkybių.

4. Į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas negali būti priimamas asmuo:

1) teismo tvarka pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksniu priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse;

2) jei nepasibaigęs terminas, kuriam teismas buvo atėmęs teisę dirbti su gaisrų gesinimu, gyventojų ir turto gelbėjimu susijusį darbą;

3) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas kaltu dėl Baudžiamajame kodekse nustatyto labai sunkaus ar sunkaus nusikaltimo, nusikaltimo Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai, žmogaus laisvei, žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, žmogaus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams padarymo ir už šiuos nusikaltimus nėra išnykęs ar panaikintas teistumas;

4) pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas kaltu dėl nusikaltimo, kuris atitinka Baudžiamojo kodekso specialiojoje dalyje nurodytus labai sunkaus ar sunkaus nusikaltimo, nusikaltimo žmogaus laisvei, žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, žmogaus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams požymius, padarymo ir už šiuos nusikaltimus nėra išnykęs ar panaikintas teistumas;

5) atleistas iš savivaldybės priešgaisrinės tarnybos, valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūno ar darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigų už šiurkštų darbo pareigų pažeidimą ar tarnybinį nusižengimą, jei nuo atleidimo dienos nepraėjo 3 metai;

6) kuris, Valstybės saugumo departamento duomenimis, yra ar buvo Lietuvoje uždraustos organizacijos narys, jeigu nuo narystės šioje organizacijoje pabaigos nėra praėję 3 metai.

5. Siekdamas užtikrinti šio straipsnio 4 dalies nuostatų įgyvendinimą savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojus į pareigas priimantis asmuo turi teisę motyvuotu rašytiniu prašymu kreiptis į teisėsaugos, kontrolės ir kitas institucijas, įstaigas, kad šios pateiktų apie asmenį, siekiantį tapti savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotoju, jų turimą informaciją, nurodytą šio straipsnio 4 dalyje. Teisėsaugos, kontrolės ir kitos institucijos, įstaigos šią informaciją privalo pateikti ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo šioje dalyje nurodyto prašymo gavimo dienos, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip.

6. Šio straipsnio 1 ir 2 dalių pagrindu gauti asmens duomenys, taip pat šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka gauta informacija tvarkomi tik patikrinimo tikslais, tai yra siekiant nustatyti, ar asmuo, siekiantis būti priimtas į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas, atitinka šio straipsnio 1 arba 2 dalyse nustatytus reikalavimus ir jo atžvilgiu nėra šio straipsnio 4 dalyje nurodytų aplinkybių. Prieiga prie šių asmens duomenų ir informacijos suteikiama tik tiems savivaldybės priešgaisrinėje tarnyboje ar valstybinėje priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje pareigas einantiems asmenims, kuriems suteikti įgaliojimai įvertinti asmenų, siekiančių būti priimtais į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas, atitiktį šio straipsnio 1 arba 2 dalyse nustatytiems reikalavimams ir ar jų atžvilgiu nėra šio straipsnio 4 dalyje nurodytų aplinkybių. Savivaldybės priešgaisrinė tarnyba ir valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba šio straipsnio 1 ir 2 dalių pagrindu gautų asmens duomenų ir šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka gautos informacijos neturi teisės perduoti tretiesiems asmenims ir privalo šiuos duomenis ir informaciją sunaikinti iš karto, kai tik sudaroma darbo sutartis, o kai atsisakoma sudaryti šią sutartį, – pasibaigus teisės aktuose, reglamentuojančiuose ginčų nagrinėjimą, nustatytam šio sprendimo apskundimo terminui arba išnagrinėjus skundą dėl šio sprendimo priėmimo.

7. Jeigu į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas pretenduoja daugiau negu 1 asmuo, baigęs įvadinius mokymus ir išlaikęs egzaminą, pirmenybė priimant į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas (prioriteto mažėjimo tvarka) teikiama atsižvelgiant į:

1) šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodyto egzamino išlaikymo rezultatus;

2) turimą gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų atlikimo patirtį.

8. Apie planuojamą priėmimą į laisvas savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų pareigas skelbiama Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka.

9. Asmenų, priimamų į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų pareigas, savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų sveikatos būklės atitiktis sveikatos būklės reikalavimams tikrinama sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka ir periodiškumu.

10. Asmenų, priimamų į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų pareigas, savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų fizinio parengtumo atitiktis fizinio parengtumo

reikalavimams tikrinama Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka ir periodiškumu.

11. Asmenų, priimamų į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų pareigas, savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų fizinio parengtumo atitikties fizinio parengtumo reikalavimams tikrinimą organizuoja savivaldybių priešgaisrinės tarnybos.

12. Asmenų, priimamų į valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų pareigas, valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų fizinio parengtumo atitikties fizinio parengtumo reikalavimams tikrinimą organizuoja valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba.

13. Gavus pagrįstos informacijos, kad savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojui galėjo atsirasti bent viena iš šio straipsnio 4 dalyje nurodytų aplinkybių, savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojus į pareigas priimantis asmuo atlieka savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo patikrinimą šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka. Šiuo atveju teisėsaugos, kontrolės ir kitos institucijos, įstaigos informaciją privalo pateikti šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, o iš jų gauta informacija tvarkoma vadovaujantis šio straipsnio 6 dalies nuostatomis ir sunaikinama iš karto, kai tik priimamas sprendimas, kad nėra pagrindo nutraukti darbo sutartį, o kai ši sutartis nutraukiama, – pasibaigus teisės aktuose, reglamentuojančiuose ginčų nagrinėjimą, nustatytam šio sprendimo apskundimo terminui arba išnagrinėjus skundą dėl šio sprendimo priėmimo. Gavus informaciją apie savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo sveikatos būklės neatitiktį sveikatos būklės reikalavimams ir (arba) fizinio parengtumo neatitiktį fizinio parengtumo reikalavimams, asmens duomenys apie šio darbuotojo sveikatos būklę ir (ar) fizinį parengtumą tvarkomi vadovaujantis šio straipsnio 6 dalies nuostatomis ir sunaikinami iš karto, kai tik pasibaigia teisės aktuose, reglamentuojančiuose ginčų nagrinėjimą, nustatytas sprendimo nutraukti darbo sutartį apskundimo terminas arba išnagrinėjamas skundas dėl šio sprendimo priėmimo.

14. Darbo sutartis su savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotoju nutraukiama Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatytais pagrindais ir tvarka, taip pat, jeigu yra bent vienas iš šių pagrindų:

1) nustatoma, kad savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo sveikatos būklė neatitinka sveikatos būklės reikalavimų;

2) atlikus pakartotinį savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo fizinio parengtumo atitikties fizinio parengtumo reikalavimams tikrinimą, nustatoma, kad šio darbuotojo fizinis parengtumas neatitinka fizinio parengtumo reikalavimų arba savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojas be pateisinamos priežasties nedalyvavo atliekant šį pakartotinį tikrinimą;

3) nustatoma, kad priėmimo į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas metu asmuo nuslėpė ar pateikė tikrovės neatitinkančius duomenis dėl jo atitikties bendriesiems ir (ar) pareigybės aprašyme nustatytiems specialiesiems reikalavimams;

4) atsiranda ar paaiškėja bent viena iš šio straipsnio 4 dalyje nurodytų aplinkybių.

15. Jeigu yra bent vienas iš šio straipsnio 14 dalyje nustatytų pagrindų, darbo sutartis su savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotoju nutraukiama kitą darbo dieną po to, kai kompetentingos institucijos ar įstaigos išvada, pakartotinio fizinio parengtumo atitikties fizinio parengtumo reikalavimams tikrinimo metu nustatytu rezultatu ar savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos motyvuotu sprendimu galutinai nustatomas šio straipsnio 14 dalyje nustatytas pagrindas, dėl kurio savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojas nebegali toliau eiti pareigų. Šio straipsnio 14 dalies 1 ar 2 punkte nustatytu pagrindu nutraukus darbo sutartį, savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojui išmokama jo 2 mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka, jeigu kolektyvinėse sutartyse nenustatyta didesnė išeitinė išmoka arba kitos savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojui palankesnės sąlygos.

**24 straipsnis. Savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas**

1. Savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojai privalo tobulinti savo kvalifikaciją.

2. Savivaldybės priešgaisrinės tarnybos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą organizuoja savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, o valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų – valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba.

3. Reikalavimus savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų kvalifikacijai, šių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo tvarką ir periodiškumą nustato Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius.

4. Savivaldybės priešgaisrinės tarnybos darbuotojų teorines žinias ir praktinius įgūdžius tikrina savivaldybės priešgaisrinės tarnybos savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendinančio subjekto įgaliotas atstovas, o valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų – valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba.

## VIII SKYRIUS
## BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

**25 straipsnis. Patirtų nuostolių atlyginimas**

Gyventojų ir organizacijų patirti nuostoliai (turto netekimas, sužalojimas, turėtos išlaidos ar negautos pajamos) leidus, gaisrų gesinimą ir gelbėjimo darbus atliekantiems priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų vidaus tarnybos sistemos pareigūnams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, savanoriams ugniagesiams naudotis gaisrui gesinti ar gaisro gesinimui organizuoti, gelbėjimo darbams atlikti jų valdomais, naudojamais ir (ar) disponuojamais vandens telkiniais, vandens tiekimo sistemomis, transporto (išskyrus Lietuvos Respublikoje akredituotų užsienio valstybių diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų, atstovybių prie tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos įstaigų ir kitų atstovybių transportą), ryšio priemonėmis ir kitais daiktais, atlyginami vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka.

**26 straipsnis. Asmens duomenų apsauga**

Įgyvendinant šį įstatymą gauti asmens duomenys tvarkomi ir teisė į asmens duomenų apsaugą užtikrinama laikantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) reikalavimų, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų tvarkymą, nuostatų.

**27 straipsnis. Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnų ir darbuotojų, savivaldybės priešgaisrinės tarnybos darbuotojų ir savanorių ugniagesių atsakomybė**

Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnai ir darbuotojai, savivaldybės priešgaisrinės tarnybos darbuotojai ir savanoriai ugniagesiai, teisėtai veikiantys pagal šiame įstatyme ir kituose priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytus įgaliojimus, neatsako už žalą, padarytą veikiant pagal šiame įstatyme ir kituose priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytus įgaliojimus.

**28 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo reikalavimų pažeidimus**

Asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako Administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka.“

**2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas**

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2027 m. liepos 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, sveikatos apsaugos ministras, švietimo, mokslo ir sporto ministras, vidaus reikalų ministras ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktorius iki 2027 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos priešgaisrinių gelbėjimo valdybų priešgaisrinių gelbėjimo tarnybų viršininkai toliau eina vidaus tarnybos sistemos pareigūno pareigas, kurioms pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų įstatymo 7 straipsnio 6 dalies 2 punktą taikoma pareigūnų rotacija, ir jiems nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos nustatomas 5 metų tarnybos laikotarpis eiti vidaus tarnybos sistemos pareigūno pareigas, kurioms taikoma pareigūnų rotacija.

4. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų įstatymo 21 straipsnio 3 dalies 2, 4, 5 ir 6 punktų nuostatos iki 2027 m. birželio 30 d. į savanorius ugniagesius priimtiems asmenims taikomos tik tais atvejais, kai faktai ar aplinkybės, dėl kurių šie asmenys gali būti pripažinti neatitinkančiais šių nuostatų, bus įvykę 2027 m. liepos 1 d. ar vėliau.

5. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų įstatymo 21 straipsnio 6 dalyje nustatyta išimtis dėl patikrinimo neatlikimo taikoma ir iki 2027 m. birželio 30 d. pradėtoms ir neužbaigtoms priėmimo į savanorius ugniagesius procedūroms, jeigu pretendento į savanorius ugniagesius atitikties savanoriams ugniagesiams nustatytiems reikalavimams tikrinimo veiksmai turi būti atlikti 2027 m. liepos 1 d. ar vėliau. 2027 m. liepos 1 d. šie tikrinimo veiksmai į savanorius ugniagesius pretenduojančių esamų savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos (Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų) (toliau – valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį ir gesinančių gaisrus bei atliekančių gelbėjimo darbus (toliau – darbuotojai), bei esamų valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnų atžvilgiu nutraukiami ir toliau netęsiami, o jų metu gauti asmens duomenys nedelsiant sunaikinami, kai tik sudaroma rašytinė savanoriškos veiklos sutartis su šiais asmenimis, o kai atsisakoma sudaryti šią sutartį, – pasibaigus teisės aktuose, reglamentuojančiuose ginčų nagrinėjimą, nustatytam šio sprendimo apskundimo terminui arba išnagrinėjus skundą dėl šio sprendimo priėmimo.

6. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatytos išimtys dėl įvadinių mokymų nebaigimo ir egzamino nelaikymo taikomos ir iki 2027 m. birželio 30 d. pradėtoms ir neužbaigtoms priėmimo į darbuotojų pareigas procedūroms, jeigu įvadiniai mokymai turi prasidėti arba egzaminai turi būti laikomi 2027 m. liepos 1 d. ar vėliau.

7. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nustatyta išimtis dėl atitikties bendriesiems reikalavimams tikrinimo neatlikimo taikoma ir iki 2027 m. birželio 30 d. pradėtoms ir neužbaigtoms priėmimo į darbuotojų pareigas procedūroms, jeigu pretendento į darbuotojo pareigas atitikties darbuotojams nustatytiems bendriesiems reikalavimams tikrinimo veiksmai turi būti atlikti 2027 m. liepos 1 d. ar vėliau. 2027 m. liepos 1 d. šie tikrinimo veiksmai į darbuotojo pareigas pretenduojančių esamų savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų bei esamų valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vidaus tarnybos sistemos pareigūnų atžvilgiu nutraukiami ir toliau netęsiami, o jų metu gauti asmens duomenys nedelsiant sunaikinami, kai tik sudaroma darbo sutartis su šiais asmenimis, o kai atsisakoma sudaryti šią sutartį, – pasibaigus teisės aktuose, reglamentuojančiuose ginčų nagrinėjimą, nustatytam šio sprendimo apskundimo terminui arba išnagrinėjus skundą dėl šio sprendimo priėmimo.

8. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų įstatymo 23 straipsnio 4 dalies 3 punkto nuostatos dėl įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažinimo kaltu dėl Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse nustatyto nesunkaus ar apysunkio nusikaltimo Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai, žmogaus

laisvei, žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, žmogaus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams padarymo ir šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų įstatymo 23 straipsnio 4 dalies 4 punkto nuostatos dėl pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažinimo kaltu dėl nusikaltimo, kuris atitinka Baudžiamojo kodekso specialiojoje dalyje nurodytus labai sunkaus ar sunkaus nusikaltimo, nusikaltimo žmogaus laisvei, žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, žmogaus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams požymius, padarymo taikomos asmenims, iki 2027 m. birželio 30 d. priimtiems į darbuotojų pareigas, tik tais atvejais, kai faktai ar aplinkybės, dėl kurių šie asmenys gali būti pripažinti neatitinkančiais šių nuostatų, bus įvykę 2027 m. liepos 1 d. ar vėliau.

9. Lietuvos Respublikos įstatymuose nuoroda į pavadinimą „Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymas“ reiškia nuorodą į pavadinimą „Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų įstatymas“, o nuoroda į sąvoką „priešgaisrinė apsauga“ reiškia nuorodą į sąvoką „priešgaisrinė sauga“.

*Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

Respublikos Prezidentas